

БИЛТЕН

АГЕНЦИЈА ЗА ПРЕДШКОЛСКО ОСНОВНО И СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ

јануар - март 2021. године

Зашто је важна медијска писменост?

Можете ли да замислите један дан који ће проћи, а да не погледате у свој мобилни телефон, да не посјетите неку од друштвених мрежа, не чујете ниједну вијест на телевизији, радију или неком веб порталу? Вјероватно можете једино ако одлучите да одете на одмор и настојите да се „искључите“ од свега на одређено вријеме, али у редовним околностима смо сви константно изложени огромном броју информација посредством медија и различитих канала комуникације. Да ли је то навика модерног друштва, да ли је то наша опсесија? Вјероватно се на ову тему може поставити много питања. Неке одговоре ћете добити и у нашем билтену за први квартал 2021. године.

Информације може тражити свако, само треба знати како!!!

Концепт медијске писмености дефинисан је на конференцији о медијској писмености 1992. (National Leadership Conference on Media Literacy, 1992.) као „способност приступа, анализе, вредновања и одашиљања порука посредством медија“ (Aufderheide, 1992).

Централна тема медијске писмености је овладавање критичким и креативним вјештинама, односно знањима која помажу да се повежу сложене идеје, да се стално постављају питања, да се препознају прави одговори, идентификују заблуде што је у основима интелектуалних слобода.

Пратећи позитивне интернационалне примјере и препоруке, циљ нам је актуелизовати и приближити ову тему наставницима који ће усвојена знања и вјештине пренијети дјец и ученицима. Развијенија друштва не препуштају појединцима да се самостално брину и несистемски сналазе у стицању тих знања, него подстичу различите друштвене стратегије медијског описмењавања, пратећи позитивне интернационалне примјере и препоруке. Вјерујемо да су и образовне власти у Босни и Херцеговини спремне да крену на овај важан пут заједничке едукације са крајњим циљем одгоја и образовања наших ученика и њихове сигурности у медијском окружењу 21. вијека. Јачање медијске писмености грађана је један од најважнијих сегмената развоја друштва, а посебно је важно да та тема буде на прави начин заступљена у образовном систему. Управо због тога је и велико настојање у јачању капацитета васпитача, наставника и стручних сарадника за унапређење медијске писмености код дјеце и ученика.

UNESCO је још седамдесетих година 20. вијека подстакао питање образовања за медије. Они су управо затражили да се на интернационалном нивоу састану научници како би истражили начине укључивања медијског образовања у образовне системе свих развијених, па и мање развијених, земаља. Од потписивања Декларације о медијском образовању (Declaration of Media Education) 1982. до данас, концепт медијске писмености или медијског одгоја донекле се мијењао, али је остао базиран на основној идеји - комуникационим правима која долазе из основних људских права што су гарантовани документима међународне заједнице, а најприје Повељом Уједињених нација о људским правима (1945.) и Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода (1950.). Да ли Босна и Херцеговина има довољно капацитета и знања и да ли каснимо са медијским описмењавањем?

Како би се ова важна тема приближила што широј образовној заједници, eTwinning БиХ покреће годишњу кампању на тему Медијске писмености са низом вебинара који почињу **16. 03. 2021. у 19:00 часова**. Сценарио тих вебинара су спремили експерти из ове области. Један од њих је и **доц. др Емир Вајзовић** који је анализирао тему о стратешком приступу развоја медијске и информационе писмености у протекле четири године, те о моделу интеграције овог концепта у системе образовања.

Више информација и корисне материјале учесници могу пронаћи на линку: <https://fjn.unsa.ba/b/medijska-i-informacijska-pismenost/>

Медији нису више додатак нашем свакодневном животу већ његов виртуални еквивалент – схватимо га озбиљно, едукујмо се заједно!

Statistički podaci o korišćenju internet usluga u BiH

У Босни и Херцеговини број интернет претплатника се за 15 посљедњих година повећао за око четири и по пута, а за то вријеме се потпуно промијенио и начин приступа интернету, потврђују подаци Регулаторне агенције за комуникације.

Док је на крају 2004. године било укупно 168 937 интернет претплатника, од чега је 96% користило диал-уп приступ, на крају прошле године БиХ је имала 746 271 интернет претплатника, од чега је 99,9% користило широкопојасни интернет. Диал-уп је у прошлој години користило свега још 384 претплатника. У истом периоду, број интернет корисника у БиХ скочио је готово шест пута, односно са 585 000 на крају 2004. године, на нешто више од 3,3 милиона корисника на крају прошле године. По процјени Регулаторне агенције за комуникације, стопа коришћења интернета у БиХ у прошлој години је била чак 94,3%. Из Агенције истичу да је коришћење интернета у БиХ у сталном порасту, са посебним акцентом на употребу широкопојасних услуга. У прошлој години је у БиХ дјеловало 65 пружаоца интернет услуга. На другом мјесту по заступљености је кабловски приступ, који је највише у употреби у урбаним срединама. Приступ базиран на оптичком каблу, односно FTTH приступ, у порасту је од 2018. године – наводе из РАКА у извјештају о годишњој анкети за прошлу годину коју спроводе међу онима који пружају интернет услуге у БиХ.

Било би занимљиво спровести истраживање колико наших ученика има приступ кућном интернету, с обзиром на тренутну ситуацију онлајн наставе услед пандемије која нас је задесила и у школској 2020/21. години.

За много добрих билтен сензација!

(прати)

Мјесечна доза еТwinning вибрација!

Да ли у нашим школама постоји нека „абецеда или азбука за медијску писменост“?

У сваком нашем билтену разговарамо о актуелним темама са нашим вриједним еТwinnerима. Овај пут смо се одлучили да на виртуелан начин дођемо до наших еТwinning пријатеља из Мјешовите школе Теочак. Иако се налази у мање урбаном дијелу Босне и Херцеговине, ова школа по својим резултатима може да парира многим градским школама, како у БиХ тако и у многим европским земљама. Вјероватно су за све те резултате ученика и школске заједнице заслужни и наши професори које представљамо у овом интервјуу. Водећи се темом Медијске писмености, нисмо могли да пронађемо бољи избор него што су наши вриједни еТwinneri, професор математике и физике Бесим Муминовић и професорица економске групе предмета Бесида Муминовић.

1. Колико еТwinning активности доприносе унапређењу наставне праксе на вашим редовним часовима?

Бесида: Појава еТwinninga у БиХ је допринијела многим иновацијама у мојој наставној пракси. Ученицима је пружена могућност да свој рад упореде и размијене са вршњацима у другим земљама, што доприноси бољој мотивацији ученика за наставу.

Бесим: Наставни процес кроз еТwinning активности доприноси унапређивању наставне праксе, како кроз размјену искустава и идеја тако и кроз обогаћивање животног искуства самих ученика и наставника.

2. Да ли сте тему медијске писмености разрађивали путем еТwinning пројеката?

Бесида: Тему медијска писменост нисам разрађивала посебно као еТwinning пројекат, али медијска писменост била је саставни дио пројекта на којем сам радила са партнерима из 10 земаља („Being a World student through еТwinning“), гдје су ученици кроз истраживање на интернету правили туристички водич свог мјеста.

Бесим: Нисам имао прилику радити на развоју медијске писмености у оквиру неког еТwinning пројекта, али јесам имао прилике радити у неким сличним пројектним активностима. Наравно, сама моја ужа професија, а то су математика и физика, захтијевају висок ниво тачности и реалног поимања стварности. Тако сам често

разговарао на тему манипулација бројевима кроз наставу статистике или кроз комбинаторику када су у питању игре на срећу.

3. Колико је важна интеграција медијске писмености како би ученици били спремни за живот и рад у 21. вијеку?

Бесида: У 21. вијеку ученици имају много извора информисања, а најчешће су то интернет и друштвене мреже на шта се млади углавном ослањају. Нажалост, ученици у наставном процесу имају врло мало прилике да развијају критичко мишљење, а тиме и не развијају способности разликовања тачних и нетачних информација. Веома често не провјеравају изворе одакле информација долази, па су ученици подложни за манипулацију различитих врста.

Бесим: Како је 21. вијек, вијек у коме медији имају најзначајнију улогу у друштвеном животу, тако ученици требају да буду способни да се носе са изазовима у медијском простору и на тај начин да допринесу развоју друштвене свијести и одговорности, како не би дошло до злоупотребе од стране појединаца, а исто тако и од политичких, вјерских, криминалних и других организација.

4. Да ли можемо у наредном периоду управо од Вас очекивати тематске радионице за професионални развој наставника када је у питању медијска писменост?

Бесида: Наравно да бих вољела одржати тематске радионице на ову тему, али тренутна епидемиолошка ситуација намеће да све наше планове, нажалост, оставимо за неко боље вријеме.

Бесим: Уколико би моје знање и квалификације одговарале, наравно, уз одређене консултације и припрему био бих спреман радити са другим колегама и колегицама на тематским радионицама.

5. Од један до десет, колико сматрате да је важна актуелизација ове теме и које би биле Ваше препоруке да образовне власти предузму по питању унапређења ове врсте писмености?

Бесида: Сматрам да је актуелизација ове теме изузетно важна и да би на скали од 1 до 10, заузела 10. Колико сви ми у учионицама можемо видјети, ученици се веома тешко сналазе када је истраживање на интернету у питању. Често нам презентују непровјерене податке, које је неко из неког разлога објавио. Сами смо свјedoци да су у периоду пандемије COVID-19 људи потпуно изгубљени по питању медијске писмености и налазили су на интернету информације од потпуне негације пандемије до паничног страха. Образовне власти би требале што прије покренути иницијативу да у наставни план и програм унесу теме које би се односиле на медијску писменост.

Бесим: Актуелизација теме медијске писмености би требало да заузима високо мјесто, најмање 9. Актуелизација ове теме би требало да буде значајна у свим наставним предметима. Потребно је радити на описмењавању ученика када је у питању медијска писменост, како би могли да разликују информације, шта је нечије мишљење, а шта су чињенице. Потребно је осавременити наставне програме темом медијске писмености. Потребно је у овај процес укључити људе који се баве медијима и посљедицама њиховог дјеловања, као што су новинари, судије, адвокати, социјални радници, психолози и други. Овој озбиљној теми потребно је тако и поступити, како посљедице лошег приступа не би трпјеле неке будуће генерације.

НАШИ АМБАСАДОРИ

Желимо да обавијестимо све учеснике eTwinning платформе да је eTwinning Државна организација за подршку изабрала путем Јавног позива нове/старе eTwinning амбасадоре (искусне eTwinners, наставнике средњих школа). За избор нових кандидаткиња узети су и додатни критеријуми: активности на eTwinning порталу, иновације у наставном процесу, образовни профили и професија кандидата, активно интегрисање eTwinninga у наставни процес и регионална распрострањеност.

Нове амбасадорке су:

1. Лејла Хујдур, ЈУ Средња економска школа, Сарајево
2. Амра Ђапо, ЈУ Гимназија „Исмет Мујезиновић“, Тузла

Изабране амбасадорке су упознате са даљим обавезама eTwinning амбасадора.

Све информације и контакте о БиХ eTwinning амбасадорима можете наћи на:
<https://www.etwinning.net/sr/pub/community/countries/country.cfm?c=70>

eTwinning

eTwinning вијести

 Вебинар „Ознака eTwinning школа“ је одржан **19. 01. 2021.** године у 19:00 часова. Током вебинара, eTwinning амбасадорка Лејла Хујдур је представила све кораке који су неопходни за попуњавање и разумијевање пријаве те је учесницима пружила практичне савјете како на најбољи начин да попуне пријаву.

 Други eTwinning вебинар „Државна/Европска ознака квалитета“, је реализован **26. 01. 2021.** године. Вебинар су водиле eTwinning амбасадорке у БиХ Нада Соколовић и Фатима Кличић. Током вебинара су се представили критеријуми за додјељивање Државне ознаке квалитета. Циљ вебинара је био да учесници стекну знање и буду мотивисани да квалитетно попуне пријаву за Државну ознаку квалитета. Учествојући у квизу знања, учесници вебинара су имали прилику да освоје и симболичне награде.

 Милиони присталица широм свијета, заједничких снага „Заједно за бољи Интернет“ су обиљежили **9. фебруар 2021.** године као Дан сигурнијег интернета. Овој активности се придружила и Државна организација за подршку eTwinningу у БиХ, са eTwinning амбасадоркама Фатимом Кличић и Лејлом Хујдур и Мирном Храповић испред МФС-ЕММАУС. Током вебинара, учесници су имали прилику да чују о различитим аспектима еСигурности који су битни при реализацији eTwinning пројеката, да размијене добре праксе и да примијене неке од веб алата које могу користити у даљем раду на eTwinning пројектима.

 У сарадњи са представницом Педагошког завода Зечица од **01. до 03. 02. 2021.** године су одржана три eTwinning вебинара на тему „Основе eTwinningа и eTwinning путовање“. Наши eTwinning амбасадори Нада Соколовић, Лејла Хујдур и Нијад Салиховић су водили ове активности. На радионицама је учествовало 126 наставника основних и средњих школа Зеничко-добојског кантона. Учесници су имали прилику да стекну нова знања о могућностима eTwinningа и о професионалном развоју наставника као и како eTwinning може да допринесе унапређењу наставног процеса и интеграцији eTwinning пројеката у редовном наставном плану и програму. Са представницима Педагошког завода, а услијед исказаних потреба наставника, eTwinning Државна организација планира да реализује „напредне“ eTwinning радионице.

eTwinning анкета - Да ли ће ово бити ново вријеме за нове промјене и ново образовање?

Да ли сте знали да је у Извјештају о праћењу eTwinninga 2019., 92% наставника сматрало да учествовање у eTwinningu повећава мотивацију њихових ученика? Знате ли да се исти проценат наставника слаже да eTwinning подстиче сараднички рад међу ученицима?

У претходном периоду имали сте прилику да учествујете у анкети чији је циљ био да се добију објективни индикатори како да ДОП дјелује у наредном периоду пружајући корисницима eTwinning платформе неограничену подршку.

На 25 питања анкете одговорио је 61 учесник. Половина анкетираних, 50,8%, су наставници у категорији од 41. до 50. године, а превалада категорија женског пола, чак 91,8%. Процент наставника који су попунили анкету нам указује да преваладају наставници са двадесет и више година радног стажа, а 57,4% су наставници основних школа.

Циљ анкете био је како у наредном периоду да се прилагоде различите врсте обука нашим наставницима у Босни и Херцеговини. Тако се 72,1% изјаснило да је идеалан тип комбиноване обуке, тј. вебинара са практичним примјерима и задацима. Велика већина наставника се изјаснила да eTwinning платформа у великој мјери утиче на редовни наставни процес и моделе наставе. Нажалост, проценат седмичног учешћа на порталу и није баш тако висок и износи 16,4%. Резултати анкете нам показују да се велики проценат испитаника, 60,7%, изјаснио да нема довољно прилике нити времена да се потпуно ангажује на порталу, како би га у потпуности искористио у смислу интеграције у наставни процес, као и препрека у познавању страних језика (42,6%).

Више о добијеним резултатима анализе анкете можете прочитати на страници www.aposo.gov.ba/ersamus/etwinning

„Морамо цијели живот постављати питања себи и другима да бисмо градили медијску писменост“

Ненси Блажевић

